

lali. En poden ima 77, en obroč 7 stotov (centov), drži pa blizo 3700 veder. Morebiti ga ni več, drugač bi ga bili lani Prusi že pili.

Vino piti je že od nekdaj al zelo hvaljeno, al zelo grajano bilo. Brovnijazi so vinopitje posebno ljubili, ker so telo dražiti za zdravilo imeli, med tem, ko je Šekspir izklikol: „O ti nevidljiva vinska moč, če še nimaš imena, da te spoznamo, bodi — hudič. — Po zakonu Solonovem je vsak sodnik (drugi stanovi menj), bil z smertjo kaznovan, če se je enkrat opijanil. Žalibože, da je dan danes mnogo sodnikov, kateri radi vino pijo, in še brez kazni ne priznajo, da je vino slovensko. — Po zakonu Likurgovem je bil pijanec iz dežele spoden. Stari Mavri in Kartagi vina niso pili, rimskim ženam pa je celo prepovedano bilo vino piti. Egejat in Mecen sta svoje žene brez kazni zavolj vinopitja ubila, in Katon, našemu mnenju celo naproti, priporoča žene samo zavolj tega poljubovati, da se izve, ali so vino pile. Resnica je sicer: da pijanost možkega onečasti, ali ženske naredi ongavne in gnjusne —!

Največ krega in prepira naredi v zakonu, če je mož, še več pa, če je žena rada pijana!

Naj bo zadosti, to vemo, da je trta že od starodavnih časov zavolj zobanja in zavolj vina imenitna. Tudi ni tako koristne rastline, kakor trta. Čeravno iz vroče Azije doma, vender obstane še v mrzlem podnebju, prenese 16 stopinj po Romiru, in če prav zmrzne, še spet požene. Raste in je plodna v mastni kakor rodi, mokri kakor suhi zemlji, na suhi goli pečini ali v muži, in še 100 let stara postane. Se ve, da primerna je njoj le dobra, topla zemlja, le tamo pri naša grozdje sladko, prijetno zdravemu, razveselivno bogatino kakor siromaku, bolnemu krepčalo, umirajočemu zadnji povzivek. Največ pohvalo najdemo s kratkimi besedami v Sirah. pogl. 32., 31.: „Kaj je življenje, kder ni vina?“

(Dalje prihodnjic.)

Ptiči naši dobrotniki.

Naši ljubi nedolžni tički, naj so že preselivni ali drugi bolj domači, so najboljši branivci naših sadovnikov, našega polja in naših gozdov, zato je nesrečna misel tote naše dobrotnike zatirati. Pa glejte! kaj se godi? — Po celi dolgi zaviti cesti, od sv. Trojice v slov. Goricah blizo do Maribora ni zapaziti ptičelovcev, tistih bedastih fantalinov s kletkami, kateri uboge senice (Maisen) lovijo in terpinčijo. Kakor hitro pa mimo cestninske hiše prideš, jih vidiš na vsaki strani pri nekterih hišah pred Graškim predmestjem. Žalostno da tamošni lastniki vincarskih hiš in bajt, kakor tudi prijazni usmiljeni nemškotikani Mariborčani to dopustijo. To je tristoštvo med mladino, še lovec nimajo pravice ptičev streljati razun prave pernate divjačine zavolj mesa.

Če bi ne bilo mrčesojednih ptičev, — bi neimeli dolgo listka na drevju, sadja na vejah, bilke na polju, še človek bi ne mogel obstati. Tako postavim zaleže belin (Baumweissling) na drevju do 100 jaje, vrtavec do 1000, mravlja do 5000, drevne uši in mušice še veliko več. Sova lovi miši, ali kmet ni tedaj bedast, če jo na gumnina vrata razpinja?

Jakopič.

Novičar iz Slovenije.

Za poslance v deželne zборе so izvoljeni:

Na slovenskem Štajerju za kmetijske okraje: V Mariboru gg. dr. Vošnjak J. zdravnik v slov. Bistrici, dr. Dominkuš, odvetnik v Mariboru. V Celji dr. Razlag, odvetnik v Brezcah, Lipold, posestnik v Mozirju. V Ptujju g. Herman, uradnik v Ptujju. V Ljutomeru g. dr. Prelog, zdravnik v Mariboru. V Brezcah g. Lenček, posestnik na Blanci. V slov. Gradcu g. Rak, posestnik v Velenju, — tedaj sami naši. Slava gospodom volilcem!

Za mesta so izvoljeni v Mariboru: g. Tappeiner, župan mariborski. V Celju g. dr. Nekerman, zdravnik v Celju. V Ptujju g. Waser, svetovavec više sodnije v Gradcu. V slov. Gradcu g. Sons, posestnik v Brezju.

Na Krajskem so izvoljene po kmetijskih okrajih: V Ljubljani g. dr. J. Bleiweis in Fideli Terpinč. V Kamniku, dekan Toman. V Krajuu, baron Zois in prošt Kos. V Postojni, g. dr. E. Kosta in Koren. V Ipavi, g. dekan Grabrian. V Novem Mestu g. Zagorec. V Trebnem okraji, g. Santo Trejo, grof Barbo in fajmošter Tavčar. V Kočevju, Kozler Peter, Svetec Luka. V Črnomlju, g. M. Kramarič. V Radolici Lovro Pintar. Tedaj od prvega do zadnjega vsi naši. Slava volilcem!

V Gorici so izvoljeni: Winkler, Marušič, Črne, Abram. — Slava!

Voloska: Jurinac. Slava!

Na Muroškem je za slovenske okraje dobil žalibože g. Einspieler za 3 glase premalo in g. dr. Pavlič za 15 glasov premalo in izvoljena sta v Volkovu dr. Mertlič bilježnik in g. Pacher mernik.

Na drugih okrajih nismo niti upanje imeli, da bi slovenski kandidati zmagali.

— Maribor. Odbor za Slomšekov spominek je v seji dne 16. januarja odločil, spminek postaviti pred Alojzijevo cerkvo. Kedar se prostor dovoli in izmeri se bo izpisal za načrte javen stek.

— Beseda, ki jo je 16. pr. m. v Kartinovi dvorani napravila tukašna čitavnica, je bila kaj lepa in jako obiskana. Naj bolj se je dopala gledišna igra „Črni Peter“, in samospjev gospe Vendlarjeve, in hrvatska rodoljubka gospodična Weiser, ki je kaj lepo zvirala na goslih.

— † Stolni prošt, častiti gospod Mihael Píkl je v petek 25. pr. m. vmrl. Slovesni pogreb je bil v nedeljo popoldne. Bogoslovci in čitalniški pevci so njemu lepo nagrobno peli. Večna luč naj mu sveti! —

— Kot poslanec za mariborsko mesto je zopet izvoljen gospod župan Tappeiner, drugi kandidati so že pred volitvo odstopili; da pa bi tudi gospod prof. Šuman za Maribor kandidiral, kar je bilo celo v časnikih brati, je namenivna laž.

Dopisi.

Iz Maribora. Dne 21. januarja je bila volitev deželnih poslancev. Med 188 glasi je dobil g. dr. Vošnjak, zdravnik v slov. Bistrici z 123; g. dr. Dominkuš, odvetnik tukaj 95 glasov. Tedaj je narodna stranka, saj tudi druge v kmetijskih srenjah na Slovenskem ni, zmagala. Nasprotni kandidati so bili g. Tappeiner, župan mariborski, Alois žl. Feyerer in Brandstetter. Prva dva sta bila priporočena od gradškega sredinega odbora, tedaj tista nezaupnica, ko sta jo ob svojem času dobila prejšnja poslanca gg. Löschnig in Feyerer, je opravičena.

Omeniti še imamo, da hoče stotnik g. Seidl protest položiti zoper to volitev, ker bi pre g. dr. Rataj, volivec za srenjo Leitersberg, kot tukašni bilježnik ne smel biti volivec. Da je vzrok navidezen, se lahko sprevidi, kajti če komu srenjo izroči, naj v njenem imenu voli, zakaj bi ne smel voliti, saj ni volil za se, kot prvotni volivec. Kar postava prepoveduje tistim, ki ne bivajo v srenji, ampak po preneseni oblasti kot poverjenec je volil; da pa bi srenja volilne pravice ne smela prenesti na zvnaj srenje bivajočega deželjana, to ni brati v nobeni postavi. Bilo je tedaj ono kreganje in vriskanje g. stotnika Seidla po našem prepričanju odviše.

Celo pak da bi naši slovenski volilci nemške strahovali, je debela laž, vsak pričujoč volivec ve, da je smel prosto voliti; da bi pak se nemška stranka imela že skoro z orožjem braniti, je že smešna ovaja.

Novičar iz širokega sveta.

Kakor se čuje je nova vojaška postava ali že preklicana ali se v kratkem preklicae na tako dolgo, da bodo zastopniki narodov zbrani, to postavo v pretres in posvet vzeli. Potem še le dobi postavno veljavo po ustavnem potu.

— Tudi porazumljenja z Madžari se imamo kakor se sliši in bere kmalu nadjati. Da bi le cena, za katero se ta poravnava kupi, previsoka ne bila.

— Liberalni terorizem. Liberalci (lucus a non lucendo) ustavozvestneži ne trpe svojemu nasprotnega mnenja. Na Dunaju, v Gradcu in tudi po mestih na slovenskih tleh so z divjim krikom ali pa še z čim hujšim vsako jim neljubo, še tako resnično in moško besedo zadušili. Samo njihova naj bi veljala, samo jedina njihova je prava! To je pač svoboda, ktere naj nas Bog varuj!

— Volitve. Na Moravskem volijo kmečke občine 31 poslancev; od teh volitev je dozdej 26 znanih, med njimi je 18 narodnih českih, 8 pa nemških. Med českimi so znani zagovorniki českega naroda: Pražak, Mathon, Zednik, Demel, Zapletal, Meznik, Vanek, Srom, Kleveta, Kallus, Helcelet, Straka, Veber, Kornysl, Vurm, Nedovil, Ganzwohl, Berger. Narodna stranka je tedaj v večini. Po mestih in trgih zdaj nemška stranka vse žile napenja, da bi zmagala.

— Na Českem volijo kmečke občine 79 poslancev, od teh imajo zdaj Čehi 50, Nemci pa 28 glasov. Berounska volitev še ni znana.

— Napoleon svojemu narodu ustavne pravice kolikor le more prirezuje. Vzel je zbornici pravico adrese vladarju pošiljati, v katerih poslanci svoje želje in mnenja izražujejo.

— V severni Ameriki mislijo predsednika Johnsa pred sodbo poklicati zavolj nekih nepostavnih djanj, katerih se je krivičnega storil.

— V Turčiji vedno bolj vre in se kuha. Turski telegrami naznanjajo, da so Krečani premagani se podvrgli, od druge strani pa se čuje, da Krečani niso premagani ampak, da se tudi po drugih deželah nezadovoljstvo in nepokoji vzbujajo. Da bi pač kmalu luč svobode in sreče ubogim tlačnim kristjanom zasijala.

Oznanilo.

Podpisani ima na prodaj:

- 1) Nekatere stotine požlabljenih sadnih dreves, kakor jabelk, grušek, sliv, črešenj i. t. d. po 30—50 kr. av. v.,
- 2) precej domačih evecov malih in velikih od 10—30 kr.:
- 3) 2000 murb, 2—4 letne, po 5—20 kr.;
- 4) ker lani tersovnica (Rebenschule) ni rastla, se dobi samo rožje (ključi) raznih tujih in domačih plemen dobrega grozdja, posebno malega rizlica (Kleinrisling), laškega rizlica (Wälschrisling), žlahnine (Gutedelarten), burgundeca (Klevner), pošipona, kavke, mušice, klešeca i. t. d. stotina 5—50 kr. av. v.;
- 5) seme grozovinske mrkevce (Riesenmöhre) funt po 1 fl. in razno travno, deteljno in drugo seme po različni ceni,
- 6) so pri meni založeni dobri železni plugi (drevo, oralo,) gosp. Fuksa in tudi razno drugo kmetijsko orodje in mašine po nizki ceni dobiti in za zvediti.
- 7) Vrlim gosp. učiteljem, kateri se s sadjorejo pečajo, ponujam brezplačno mnogovrstne cepike (pelenike), če samo gotove troške povrnejo, drugi dobijo eno po krajcarju, s imenom slovenskim in nemškim po 2 krajc.

Dominik Čolnik, (Jakopič)
na Drvanji, pošta sv. Lenart v Sl. gor.

Uredba

e. k. ministerstva za trgovino in narodno gospodarstvo in ministra vojaškega.

V Štajerski se bo vsako leto razdelilo 142 cesarskih zlatov kot dari za dobro rejo in 150 ces. zlatov, kot pomočni dari za one, kateri imajo dobre privatne žrebce:

V letu 1867 v Radgoni, Fürstenfeldu in Irduingu.

" " 1868 v Celju, Gleisdorfu in Steincu.

" " 1869 v Radgoni, Fürstenfeldu in Irduingu; in sicer na sledeči način, da se podari leta 1867 v Radgoni polovica dara za rejo t. j. 71 c. zlatov in se naj pridene jeden pomočni dar 30 c. zlatov in dva pomočna dara vsaki 20 c. zlatov skupaj 70 c. zlatov.

Zatim v Fürstenfeldu druga polovica dara za rejo t. j. 71 c. zlatov in v Irduingu še ostali pomočni dari t. j. 80 ces. zlatov in sicer takole: dva pomočna dara po 30 c. zlatih in jeden pomočni dar po 20 c. zlatih.

Leta 1868 naj se podari v Celju polovica dara za rejo t. j. 71 c. zlatov in se naj pridene jeden pomočni dar 30 c.

zlatov in dva pomočna dara vsaki 20 c. zlatov skupaj 70 c. zlatov.

V Gleisdorfu naj se podari druga polovica darov za rejo t. j. 71 ces. zlatov in v Steincu še ostali pomočni dari t. j. 80 ces. zlatov in sicer takole: dva pomočna dara po 30 c. zlatih in jeden pomočni dar po 20 ces. zlatih.

Zadnjič leta 1869 naj se podari samo polovica dara za rejo t. j. 71 c. zlatov v Radgoni, v Fürstenfeldu pa druga polovica dara za rejo t. j. 71 c. zlatov in naj se ti pridene jedni pomočni dar po 30 c. zlatih, in dva pomočna dara vsaki po 20 ces. zlatih; skupaj 70 ces. zlatov.

V Irduingu pa se naj razdeli ostalih 80 c. zlatov pomočnega dara, in sicer v dveh darilih po 30 c. zlatih in jednom daru po 20 c. zlatih.

V Radgoni, Celju in Fürstenfeldu naj odloči in razdeli pomočne dare za privatne žrebce obenem ona komisija, ktera bo odločena, da naj pripozna in razdeli dare za rejo.

Za razdelitev pomočnih darov v Irduingu in Steincu se morajo posebno složene komisije napraviti, kakor je ona, ktera odločuje in deli dare za rejo. Tudi politično deželno poglavarstvo more razdeliti pomočne dare pri letnem tamošnjem konjskem sejmu.

Ugajanka.

V sedmih kozah tiči,
Je vse ljudi,
Kak se veli?

Telegram »Slov. Gospodar«.

V Ljubljani, Postojni, Trzinu, Idriji, Novomestu so vsi naši narodni za poslance izvoljeni. Za Kočevje še ne vemo.

Tržna cena

26. Januarja 1867.

	V Mariboru	V Celju	V Ptuj
	fl. k.	fl. k.	fl. k.
Pšenice vagan (drevenka)	6 35	6 50	6 —
Rži	4 35	5 —	4 —
Ječmena	—	2 20	—
Ovsa	3 40	4 —	—
Turške (kuruze) vagan	3 40	3 60	3 10
Ajde	3 30	3 60	2 70
Prosene kaše	4 30	—	4 —
Krompirja	1 70	2 50	1 40
Govedine funt	— 21	— 18	— 20
Teletine	— 25	— 22	— 22
Svinjetine črste funt	— 24	— 20	— 21
Drv 30" trdih seženj (Klafter)	—	6 90	8 —
" 18" " " "	4 35	—	—
" 30" mehkih " "	—	5 —	6 —
" 18" " " "	3 40	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	— 56	— 40	— 85
" " mehkega " "	— 40	— 40	— 40
Sena cent	1 50	1 35	1 12
Slame cent v šopah	1 10	— 70	1 —
" " za steljo	— 80	— 60	— 90
Špeha cent	32	— 40	—
Jedno jajce	— 2	—	—

Ažijo srebra 1.30.

Narodno drž. posojilo 70.20.

Novim naročnikom „slovenskega gospodarja“ se še tudi 1. in 2. list pošljeta. Vredništvo.

Listnica vredništva.

Od mnogo strani se popraša po knjigi dr. Vošnjaka: „Slovenski, kaj čemo?“ Tukaj so nam vsi natisti že pošli, zato čakajte, dokler se zgotovi drugi natis. — Novim naročnikom „Slovenskega gospodarja“ se še lahko tudi 1. in 2. list pošljeta. — F. J. v Negovi. Hvala za lep sostavek, pride 16. t. n. prosimo za več takih. — K. F. v Iljaševih. Koščena moka že pogašljena se dobi v Mariboru pri R. Pahnerju in sinovih brez žakljev za 3 fl. dunajski cent; gnojne soli pa se tukaj ne dobi.